

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Deputațiunea omagială la Viena.

Sibiiu, 6 Septemvrie n.

Eveniment mare s'a întâmplat Joi, în 2 Septemvrie n. în Viena, eveniment istoric, care va schimba în mod esențial raporturile de până acuma dintre cele două state ale monarhiei, punându-le pentru viitor pe bazele încrederii reciproce și ale prieteniei sincere.

Joi s'au prezentat adecă în fața bătrânului și iubitului nostru Împărat și Rege *Francisc Iosif I* delegațiunile tuturor municipiilor din Ungaria, Croația și Slavonia, pentru a-l asigura de nou, și în mod impunător, de fidelitatea și alipirea tuturor popoarelor de sub coroana ungară, cari astăzi luptă în bună armonie, umăr la umăr, pentru viitorul mai bun al monarhiei și al lor.

Din cauza bătrânețelor adânci, Maiestatea Sa n'a putut se vină la Budapesta, cum ar fi dorit, ca aci se primească deputațiunea omagială a municipiilor, în palatul regal din Buda, și astfel delegațiunile municipiilor s'au dus la Viena, ca acolo se sevărească actul de loialitate, talmăcind cu *graiul* Maiestății Sale aceea ce fiii și nepoții noștri arată în fapte vitejești, pe câmpul de războiu: *credița și iubirea față de tron.*

Insemnătatea evenimentului reșede însă mai ales în faptul, că în Viena delegațiunii omagiale, condusă de ministrul-president ungar, de contele *Ștefan Tisza*, i s'a făcut o primire extraordinar de afabilă și de sgomotoasă, cum numai la 1848 s'a făcut, tot în Viena, delegațiunii monstre maghiare, condusă de Kossuth Lajos, care mersese la Viena, ca să ceară, în numele parlamentului ungar, dela Împăratul *Ferdinand* guvern independent maghiar, — cerere, care imediat a și fost împlinită.

Atunci s'au dus cu cereri Maghiarii la Viena; iar alte dăți s'au dus alții, din alte neamuri, cu jalbe la Viena; de astă dată însă toți cei din Ungaria, împreună cu cei din Croația și Slavonia, n'au mers nici cu cereri, nici cu jalbe la Viena, ci cu inimile pline de sentimentele cele mai curate ale credinței, iubirei și alipirii față de persoana Maiestății Sale, spre a le depune la picioarele tronului.

În delegațiunea omagială am fost reprezentați și noi, Românii din statul ungar, prin Preasfinții lor, Episcopii Dr. Demetriu Radu din Oradea-mare, Dr. Miron E. Cristea din Caransebeș și Dr. Valeriu Traian Frențiu din Lugoj, prin vicepreședinții comitetului național român Dr. Aurel Vlad, fost deputat dietal și Nicolae Ivan, asesor consistorial, și prin domnii Iosif Hossu, canonic în Blaj, Dr. Eugen Mețianu, prim fiscal comitatens în Brașov, Dr. Nicolae Șerban, deputat dietal în Făgăraș și Dr. Vasile Pahone, avocat în Bistrița, și astfel deci și credința noastră, de atâteaori probată, față de tron, și-a aflat espi-

mare în cele întâmplate la Viena, Joi la orele 11 din zi, când au fost primite la palat deputațiunile municipiilor noastre.

Marele și frumosul oraș Viena era din preziua frumos pavoazăt, cu steaguri ungurești și croate, pe lângă cele austriace și ale casei domnitoare, și când s'a dus delegațiunea în trăsuri la Schönbrunn, mulțimea de pe strădele prin cari a trecut a primit-o cu ovațiuni sgomotoase. În preșeară guvernul austriac a dat banchet în onoarea deputațiunei, iar după audiență a fost masă mare, aranjată tot în onoarea ei, din partea primăriei orașului Viena. S'au rostit vorbiri frumoase și s'au dat răspunsuri frumoase, toate în scopul inaugurării unei epoce nouă, de bună înțelegere și de prietenie între cei de dincolo și cei de dincoace de Leitha.

Joi, la orele 11, deputațiunea se afla întrunită în galeria mare a castelului imperial din Schönbrunn, unde prezentându-se apoi și Maiestatea Sa, Monarhul, domnul prim-ministru al nostru, contele *Ștefan Tisza*, i-a rostit cuvântarea următoare:

«Maiestatea Voastră imperială și regală! Preagrațiosul nostru Domn! Urmând indemnului inimilor noastre ne prezentăm în fața Maiestății Voastre. Indemnului inimilor noastre, pline de sentimentele credinței, ale supunerii și ale iubirii recunosătoare. Dela strămoșii noștri am moștenit aceste sfinte sentimente. Le-a potențat până la entuziasm conștiința despre aceea ce a făcut Maiestatea Voastră pentru noi în lunga și binecuvântata viață consacrată binelui popoarelor sale, și cu forțe elementare le aduc la isbucnire, din adâncul sufletului, înălțătoarele impresii ale vremilor mari de astăzi.

A trecut anul decând purtăm războiul pe moarte pe viață cu preputerea patimilor rele ridicate asupra noastră. S'au răscolit asupra noastră din toate părțile lumii toți aceia, cari considerând de slăbiciune iubirea noastră de pace, credeau de sosit timpul pentru nimicirea noastră.

A fost mare primejdia și uriașă chemarea ce ne aștepta. Numai cu deplina încordare a puterilor noastre ne-am putut lupta cu ea. Fără șovăire, neclătănători, fără descurajare, încordându-ne puterile, am dus în luptă de nou și de nou ce e mai bun din forțele noastre, în mod vrednic de națiunile amenințate în viața lor dar dornice de a trăi.

Perderile le-am suportat. Memoria iubiților noștri căzuți o încunjurăm cu sfântă pietate. I-am deplâns, dar un ne-am prăbușit sub greutatea loviturilor, cari au atins pe singuratici, familii. Căci patria e în primejdie și patriotul trebuie să jertfească tot ce are, fără murmur!

Cu sentimentul acesta am luat lupta care ni s'a impus. El ne-a înălțat sufletele, ne-a oțălit brațele, în toate ispitele luptei. El pătrunde și astăzi pe soldatul care luptă în tranșee, ca

și pe femeea, copiii, ori părinții îngrijorați acasă de soartea soțului, părintelui, ori copilului lor. Simte fiecare, că are se stee la post. Și e la post fiecare. Curățite de orice șgură în focul probei prestate sclicesc acum virtuțile patriotice ale națiunii maghiare și croate.

De aceea nu ne a părăsit Dumnezeu, și dacă astăzi, în anul al doilea al groaznicului războiu mondial, trupele noastre victorioase bat și urmăresc tot mai departe dela granițele patriei noastre armata nenumărată a colosului dela nord, dacă de țaria ca stânca a unei părți relativ mici a armatei noastre se frânge atentatul mârșav al asasinului, care voește să-și străpungă dela spate pe pretinul ajuns în calamitate, dacă după atâtea primejdii și lupte grele cu mândrie și cu conștiință putem privi spre trecut și cu speranță încrezătoare la viitor, — recunoștința și gloria se cuvîne înainte de toate lui Dumnezeu, pentru toate acestea!

Dar permiteți-ne Maiestate, ca apoi privirea noastră să se îndrepte cu grațitudine spre acel binefăcător al nostru, a cărui inimă părintească ne-a înțeles și care a asigurat un loc vrednic în monarhie pe seama statului ungar, care și-a redobândit integritatea și libertatea milenară, delaturându-se prin aceasta blăstămii încurcăturilor seculare, și punându-se temelile unui viitor mai frumos și mai fericit.

Abia acum putem să vedem și putem să știm, că ce se alegea de noi dacă furtuna pe care au trimis-o asupra noastră evenimentele din lume ar fi aflat monarhia lipsită de aceasta întinerire internă. Aceasta probă prestată în mod victorios formează întreaga gravitate a epocii acesteia nouă. Am fost tari, pentru că am putut fi uniți! Contraste adânci n'au mai format între noi ziduri despărțitoare, și aceea ce se părea a fi contrast în mijlocul năcazurilor, luptelor, frecărilor mărunte din viața de toate zilele, a dispărut ca prin farmec la avisarea primejdiei comune. Sub impresia acesteia sufletește ne-am apropiat unii de alții. În sânul națiunii maghiare au încetat certele de partid. Au fost date îndărăt divergențele confesionale, de clase și naționaliste. Clasa muncitoare maghiară își ia și ea partea în nobilă emulație cu ceilalți din primejdiile războiului și la apărarea eroică a patriei, cu egală credință, umăr la umăr, luptă concetățeniei de limbă nemaghiară, aparținători diferitelor rase de popoare.

E aceasta o manifestare sublimă a solidarității omenești și cetățenești, care trebuie să delature pe vecie multe zăgazuri despărțitoare, legându-ne pe toți, spre binele și fericirea tuturor, cu legăturile tari ale încrederii și ale iubirii.

Pe câmpul de luptă udat cu sânge comun și încunjurat de splendoarea gloriei comune ne-am întâlnit împreună și cu sora națiune croată. Jertfele comune ale luptelor grele ne-au făcut de nou tovarăși de

suferințe. Credința și vitejia maghiară și croată lucrește deopotrivă. Se desțeptă în sufletele noastre și se reînnoesc în faptele noastre cele mai frumoase amintiri din trecutul nostru furtunos. Împreună am apărat tron și patrie în veacurile grele, amenințate cu primejdie dela răsărit. Împreună le apărăm acum, față de colosul dela nord, care ne amenință cu măturare. Împreună ne prezentăm în fața Maiestății Voastre, pentru că una suntem, nu numai în credința ca supuși, ci și în sfintele sentimente ale onorării reciproce, ale încrederii și alipirii. Simțim, că aparținem laolaltă, și că atât la bine, cât și la rău, suntem părtași de aceeași soarte.

Maiestate! Drumul nostru omagial ne-a adus în capitala și reședința Maiestății Voastre din celalalt stat. Cu bucurie am venit aici. Războiul acesta ne-a învățat, că și aici suntem între frați. Intre frații, cari au cea mai sfântă datorință de a se apăra reciproc, și cari pot să-și alege fericirea numai în desvoltarea cât mai liberă a forțelor proprii.

În raporturile dintre cele două state ale monarhiei earăși primejdia comună, proba mare a luptei comune, pe moarte pe viață, a arătat, că deși la suprafață sunt tot felul de apariții desbinătoare, în adâncul lucrurilor trăește avisarea unuia la celalalt, care se valorează în mod victorios în momentul necesității. Ca și cum aceeași iubire părintească ar fructifica sufletul popoarelor și ar deștepta resunet în ele, care se revarsă din sufletul Maiestății Voastre asupra fiecărui supus.

Neînțelegerile și contrastele, cari au despărțit popoarele, de multeori vor fi pricinuit dureri inimei părintești a Maiestății Voastre. Dar grație prevedinței divine, acum, în momentele de cercare. Maiestatea Voastră le poate vedea unite într-un sentiment sublim la poalele tronului. Cu făgăduința, că nici după trecerea acestor vremuri mari nu vom da uitării învățăturile scoase din ele, prea-mărim pe bunul Dumnezeu, că a permis, ca Maiestatea Voastră să ajungă a vedea justificarea victorioasă a operei vieții sale, în mijlocul luptelor din zilele mari de astăzi, și'l rugăm, ca se țină pe Maiestatea Voastră în epoca binecuvântată a păcii oneste ce va urma după încheierea victorioasă a marelui războiu, spre binele și bucuria popoarelor sale, la mulți ani.

Vorbirea a fost acoperită cu sgomotoase aclamări, după a căror potolire Maiestatea Sa, Împăratul și Regele *Francisc Iosif I*, a răspuns următoarele:

«Datorințele mele de Domnitor, spre adevărata mea părere de rău, m'au împedat dela isbucnirea războiului încoace se viu în capitala și reședința mea maghiară. Cu atât mai mare îmi este bucuria, că Dumnezeuavoastră, reprezentanții municipiilor din Ungaria și țările surori, v'ați prezentat înaintea mea din toate părțile

de țară. Esprimarea omagiilor, ca o nouă manifestare splendidă a credinței și alipirei națiunii maghiare și croate, mă impresionează adânc.

Apartine celor mai mari bucurii ale guvernării mele, că cu cooperarea distinșilor bărbați de stat maghiari a succes sistarea neînțelegerilor, cari mereu se reînnoiau în cursul veacurilor, dintre coroană și națiune, și asigurarea, pe baze durabile, a cooperării binecuvântate între statul ungar și celelalte regate și țări ale mele.

În ispitele mari de astăzi s'a văzut mai bine ca oricând altădată, că aceasta operă de împăcare și aplanare a străbătut pe deplin în sufletul popoarelor mele și mai ales în al popoarelor de sub coroana mea ungară.

Când dușmanii noștri ne-au atacat cu gând de cucerire, națiunea maghiară și cea croată, simținduse una cu coroana, în emulație frățească cu celelalte popoare ale mele au luat lupta la glasul meu de chemare, cu hotărâre însufletită și cu încordarea deplină a forțelor, în contra preputerii care venea asupra noastră.

A amuțit în țară orice ceartă politică. Toate naționalitățile țării s'au contopit în o înflăcărată iubire de patrie, gata se aducă orice jertfe.

Cu mândrie și bucurie văd strălucind în acest războiu mare virtuțile răsboinice ale națiunii maghiare și croate, moștenite dela strămoși, și în faptele lor eroice văd reînnoinduse gloria veche militară a acestor două națiuni surori.

Mă cuprinde adâncă mulțămintă, că cei remași acasă, împlininduși mai potențat datorințele cetățenești, suportând cu bărbăție loviturile pricinuite de războiu și îngrijind cu simț de jertfire de cei nefericiți pe urma războiului, — promovează în mod eficace cauza noastră.

Am speranță sigură, că armatele mele viteze, împreună cu vitejii noștri aliați, vor elupta pacea onestă, durabilă, asigurată, și că statul ungar și cele două națiuni unite în el se vor putea bucura, în legătura lor istorică, sfîșită de nou prin luptele comune de acum și prin jertfele comune, de binecuvântările păcii, — întărinduse, împreună cu celelalte popoare ale mele, în forțe și în vază.

Am încredere în Atotputernicul, că coroana Sfântului Ștefan, pe care înțelepciunea și puterea înaintașilor au putut-o conserva prin viforoasele secole, după probele de astăzi, încunjurată cu nouă glorie și în splendoare potențată va putea străluci generațiilor mai fericite din viitor. Pentru prezentarea și omagiile Domniilor-voastre primiți cordiala mea mulțămintă și duceți acasă espresia grațitu-

dinei isvorâte din adâncul inimii pentru atitudinea credincioasă și eroică a națiunii.»

Au urmat însufletește strigări de «eljen» și de «zsvivo», apoi Maiestatea Sa s'a întreținut puțin cu contele Tisza, ministrul-president ungar, cu primulul capitalei ungare, Bárczy, și cu primalele catolic Csernoch. Intorcându-se spre grupul delegațiilor croate, a ascultat o scurtă vorbire omagială a baronului Ivan Szerlecz, banul croat, rostită în limba croată, la care a răspuns, mulțumind Croaților că s'au prezentat și ei, apoi Maiestatea Sa s'a retras în apartamentele sale, între aclamări sgomotoase, iar delegațiunile au plecat la primărie, unde li s'a făcut primire sărbătorească. Le-a salutată primulul Vienei, Weiskirchner, a răspuns primulul Budapestei, Bárczy, și primulul din Zagreb, Holjač. La orele 3 a fost banchetul, cu multe toaste, iar seara delegațiunile au plecat spre casă.

Campania din Galiția.

Comunicat officios.

(Urmare.)

Spargerea reușită a silit pe Ruși de a începe imediat retragerea din sudul pasului Dukla cu aripa vestică a frontului lor carpatin. După ce au fost trimise înainte trenul și rezervele, linia de luptă a părăsit pozițiunea ei în noaptea spre 5, urmată de armata Boroevici. Pentru a face, ca retragerea să reușască, a trebuit pasul Lupkóv să fie apărat de Ruși până în 7 seara contra corpului german din Beskizi, — ceea ce a și reușit, deși cu jertfirea unei diviziuni întregi. O altă divizie, care a venit să o șteargă la fugă peste pasul Dukla, a dat în 6 seara de trupe germane, cari s'au fost postat lângă Dukla înaintea eșirei din pas. Dinspre spate au sosit părți din corpul 10, cari au fost ajuns spre seară regiunea pasului Dukla și cari s'au fost îndreptat imediat spre nord, când au auzit bubuitul tunurilor. Și această divizie rusască fu nimicită.

Rușii sperau, că vor rezista lung timp înaintării celei mari în linia Wislokului superior, lângă Krosno-Fryszak, și mai departe spre revărsarea Nidei, sau că se vor menține cel puțin în ostul pasului Lupkóv din Carpați. Intenția aceasta s'a prăbușit înainte de ce Rușii au băgat de seamă. În 7 seara a luat divizia 36 de honvezi a corpului 6 de armată orașul Krosno și și-a câștigat deja prin faptul acesta o trecere peste Wislok. Aripa stângă a armatei Böhm-Ermolli a intrat în aceeași seară în pozițiunile

rusești din Carpați în ostul pasului Lupkóv așa, încât frontul rusesc a trebuit să se retragă până la pasul Ujok.

Acum Rușii voeau să menție o linie, folosindu-se de dealurile din ostul Wislokului, și anume, începând dela Radomysl peste Wielopole — Besko spre Novotonic, încovoindu-se apoi spre sudost, și aveau să ajungă până la dealurile din nordostul pasului Ujok, găsind aicea comunicațiile cu puterile postate în fața armatei sudice. Cu ajutorul întăririlor aduse în mare grabă sperau ei de a opri ofensiva aliaților și de a scuti orașele însămnate Rzeszów și Sanok. Așa s'a dezvoltat în 8 luptă de lângă Sanok — Rzeszów, care a durat patru zile. Armata Mackensen, care a fost ajuns drept în fața mijlocului pozițiilor rusești, a trebuit în 8 să deie lupte aprige pentru dealurile din ostul Wislokului. Seara dealurile erau în posesiunea ei. Rușii s'au retras însă numai pas după pas, și s'au acățat în fine întregiți de segmentul situat după Stobnica. Armatele de pe aripele aliate au trebuit să frângă în 8 rezistența vehementă a ariergardelor, cari erau să ofere puterilor principale ocazia de a ocupa și întări pozițiuni anumite.

Armata arhiducelui Josif Ferdinand, care s'a luptat deja în 7 foarte greu pentru trecerile de peste Wislok lângă Brzostek și Pilzno, a luat în 8 cu asalt pozițiunile ariergardelor rusești între Fryszak și Debica. Armatele Boroevici și Böhm-Ermolli s'au luptat în 8 destul de greu în Carpați, până au ajuns ele înaintea poziției ocupate de Ruși spre închiderea intrărilor spre Sanok pe linia Besko pe Wislokul superior — Nowotonic — Szczawne pe Oslawa — creasta Odyt în dosul Sanului superior și dealul Ostry, în fața pasului Ujok. În mare semicerc s'a dezvoltat în 9 seara lupta dela Vistulă, până la șoseaua care duce spre Ujok. În 9 seara Rușii au întreprins un puternic contra-atac, cu trei divizii, dealungul șoselei dela Sanok, spre a veni în ajutor centrului lor greu strămătorat lângă Stobnica. Spargerea iminentă a centrului fu prin aceasta evitată, însă chiar în aceeași seară corpul 10 și trupe germane luară cu asalt punctul de sprijin al aripei dela Bestko a frontului sudic, iar în 11 aces front fu rupt lângă Baligród — Szczawne decătră armata Böhm-Ermolli și de aripa dreaptă a armatei Boroevici. Armata Mackensen a respins centrul dela Stobnica, corpul 9 al arhiducelui Josif Ferdinand a bătut lângă Wielopole corpul 3 caucasic. Ziua lui 11 Maiu a adus numai

lupte de retrageri, mai mult sau mai puțin violente, iar seara orașele Sanok și Rzeszów erau în mâinile aliaților. Infrângerea Rușilor a avut ca urmare retragerea din Carpați a aripei stângi, care se afla în fața armatei sudice a lui Linsingen. (Va urma.)

Războiul.

A fost luată dela Ruși și fortăreața Grodno, iar înaintarea trupelor puterilor centrale se continuă pe întreaga linie, cu învingerea tuturor pedecilor și a rezistenței, pe unele locuri foarte desperată, a Rușilor. Armata lui Hindenburg a luat Vineri dela Ruși un cap de pod, la Friedrichstadt, făcând prizonieri 37 ofițeri și 3322 soldați, iar la Wilia a respins contraatacurile Rușilor, luând 800 de prizonieri. Rușii au avut aci mulți morți și răniți. La Grodno Rușii au pierdut 5 tunuri și 2700 prizonieri. Armata lui Gallwitz încă a luat dela Ruși 800 prizonieri, iar armata lui Mackensen i-a respins până pe la Drohiczyn, pecând armata principelui Leopold de Bavaria luptă cu succes pe la Pruzana. În Galiția trupele noastre au reocupat orașul Brody, au trecut pe unele locuri pe teritor rusesc, și au făcut prizonieri 8 ofițeri și 2600 soldați. În curând restul din Galiția, aflător în posesiunea Rușilor, va fi curățit de ei. La celelalte fronturi nu s'a întâmplat nimic mai însemnat. Dușmanii atacă, dar atacurile lor sunt respinse. În marea Egeei un submarin german a scufundat un vapor mare de transport englez, care ducea soldați la Dardanele. Cei mai mulți s'au înecat. Un submarin dușman a fost nimicit apoi de focul artileriei turcești în marea Marmara.

Luca Mărian.

Scrisoarea soldatului din regimentul 21 de honvezi, Vosile Mărian, adresată preotului său.

(Fine.)

Cu mintea mea nu-mi puteam închipui atunci: cum va putea soldatul să săvârșească și pe câmpul de luptă fapte bune și milostive?

O întâmplare neasteptată m'a convins apoi, că ai avut toată dreptatea, căci și pe câmpul de luptă să pot săvârși fapte bune și milostive.

În 18 Iunie, alungând pe inimi, am sosit înaintea unui sat, din care cazacia abia eșiseră, alungând înaintea lor pe locuitorii pacinici. Cazacii, ca de obicei, aprinseseră și acest sat, iar noi, spre a putea urmări pe inimic, a trebuit să străbatem printr'o mare de foc.

Drumul de multe ori ne era fâchis cu jărătic, cu grinzi și conerise răsturnate, cari ardeau cu flăcări mari, în mersul nostru grăbit eram siliți de multe ori să străbatem când printr'o grădină, când prin alta.

FOIȘOARĂ.

Florica.

Floare fuși, floare trecuși!

Zile de întristare, zile de durere, zile de amărăciune sunt zilele prin cari trecem noi azi. De un an de zile s'a deslăntuit războiul acesta crâncen asupra neamului omenez din această parte de lume, bubuie tunurile, om luptă contra omului, și în mijlocul acestei învălmășeli grozave sute de mii de oameni rămân pe câmpul de luptă.

Satele noastre sunt pustii, bărbații (din frageda copilărie până la ajunul bătrânețelor) ne sunt duși pe câmpul de luptă.

Femeile și copiii rămași acasă se culcă seara cu gândul la cei din războiu, noaptea sealdă culeșul cu lacrimi, și adorm cu frică, că poate dimineața se vor trezi muierile văduve, copiii orfani.

Soarelele țării sunt pline de răniți, frații noștri, copiii noștri, părinții noștri zac pe patul durerii, ciungăriți și plini de rane, și așteaptă îngrijire din partea celor ce pot fi în jurul lor.

Săruti voi cei de acasă, voi puținii cari ați mai rămas acasă, săriți voi și alinați durerile fraților voștri, durerile fiilor voștri, durerile rudeniilor, durerile cunoscuților, durerile deaproapelui vostru.

Faceti un lucru plăcut lui Dumnezeu, faceti un bine vitejilor voștri, cari au prins arma și au sărit în luptă pentru a-și face datorința cea mai sfântă, de a-și apăra patria.

Faceti în cele din urmă un act de recunoștință, căci acești răniți, cari zac în spitălu pe patul durerii, și-au dat viața pen'ru voi cei de acasă, ca să puteți trăi în tihnă la vetrele voastre, scutiți de urgia vrășmașului.

Săriți voi toți cei de acasă, și stați veghi, alinați durerile fraților voștri răniți în războiu.

Strigătul acesta de durere a resunat în toamna anu'ui trecut îndată după luptele prime din acest războiu înfricoșat. Și la aces tipăt de durere, la aces strigăt de desperare, la această chemare în ajutor au răspuns muierile noastre, au răspuns fetele noastre.

Și am fost martori toți, și suntem martori noi toți și azi, cum fetițele noastre lăsându-si casa părintească, cu toate îngrijirile din familie, au eșeriat la spitale și s'au pus în serviciul ostașilor răniți. Și au făcut din zi noapte, și din noapte zi, sau cu cuvintele proceului vorbind: Din strața dimineții până în noapte, din strața dimineții fetițele noastre luând haine de Samaritane, luând slujba de Samaritane, s'au pus în serviciul bolnavilor, în serviciul răniților, de tot soiul.

Și ca inger păzitor, s'au așezat la căpătâiul bolnavului. N'au întrebat cine e, de

unde e, de ce neam e, de ce lege e, la ce Dumnezeu se închină. Nu, Ca Samaritanul din Evangelie. Cei răniți erau oameni, erau în neceaz, erau în nevoie, și Samaritanele noastre le-au alinat durerile.

Dumnezeule! Cine va ști spune bucuria bolnavilor, când s'au trezit și au văzut la căpătâiul lor o fetiță, care cu glas blând i-a întrebat: te mai doare? să schimb locul tău? să scriu părinților tăi? să scriu soției tale? să scriu copilașilor tăi? că tu ești în viață, că Dumnezeu ți-a păzit viața, că ești aici în grijă bună, că nu peste mult vei putea merge acasă la ai tăi? Și așa am întâlnit în toamna trecută, așa în earna trecută pe Florica la slujba de Samaritană, alergând la spital, legând ranele, alinând durerile trupesti și sufletești ale soldaților răniți.

Dorul de a ajuta mai mult, dorul de a alina durerile celor ce suferau de boalele cele mai grele, de boalele cele mai periculoase, aces dor de a face bine în locurile cele mai expuse, aces dor învăpăiat o au călăuzit în misiunea ei de Samaritană.

Și în slujba aceasta pe care din iubirea cătră soldații bolnavi o a luat asupra sa, i s'a tras boala grea, care o a ținut 5 luni legată pe patul durerii.

Și din boala aceasta n'a mai fost scăpare. Zadarnică a fost puterea tineretei, zadarnice îngrijirile și consultările medicilor, zadarnică iubirea de mamă, zadarnică dușoșia tatei, zadarnice lacrimile surorilor și

ale fraților, toate au fost zadarnice. Cu dragoste a fost legată în copilărie, cu dragoste îngrijită, cu dragoste purtată în brațe, cu iubire a fost îngrijită, între lacrimi au petrecut zile și nopți toți cei iubiți ai ei. Incunjurată de iubirea lor a închis ochii pentru a nu-i mai deschide.

Și noi toți cu dragoste și cu bucurie am fost martori la dezvoltarea ei din pruncia ei și până azi, cu dragoste privim asupra ei și cu dragoste făceam planuri și împleteam cununi de flori pentru nunta ei.

Florile acelea le punem acum pe cosciugul tău, iubita noastră Florică.

Nu te duci singură din lumea aceasta. Nu!

Duci cu tine iubirea, dragostea părinților tăi și a fraților și surorilor tale, duci mai ales o parte din inima părinților tăi. Rana ce pricinueste mutarea ta dela noi a sfâșiat adânc inima părinților tăi și ea va lăsa în veci urme nesterse. S'a tăiat o cracă din pomul vostru familial. Rana se va vindeca, căci ce nu vindecă timpul? Va rămânea însă neșters semnul, ca la pom, când tăi craca. Ea se vinderă, dară semnul rămăs arată, că de acolo s'a tăiat o cracă. Rana aceasta rămâne; și dacă o va alina ceva, aceea va fi aducerea aminte de tine, aducerea aminte de viața ta, aducerea aminte de tineretele tale, aducerea aminte de jertfa ce o ai adus, punându-ți viața ta pentru a alina durerile soldaților noștri răniți în războiu.

Nr. 430/1915. (158) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a posturilor învățătoarești dela școlile confesionale din parohiile subsemnate, protopresbiteratul Ungurașului, se descrie concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare in foaia „Telegraful Român”.

1. **Cubleșul-român**, cu salariu anual de 1200 coroane, din cari 170 cor. prin repartiție de la popor, iar restul din ajutorul de stat votat, având a se cere numai lichidarea lui după alegerea învățătorului. Cvarțir in edificiul școlii și folosirea grădinei de 1/4 jugăr.

2. **Dânc**, cu salariu anual de 1200 cor., din cari 170 cor. dela popor prin repartiție, 160 cor. din venitele cantonale, 300 cor. ajutor dela Preaven. Consistor arhidiecezan și 570 cor. ajutor de stat ce se va cere după alegere. Cvarțir in edificiul școlii constător din 2 chilii și bani pentru grădina 20 coroane.

3. **Fizeșșânpetru**, cu salariu anual de 1200 cor., din cari 600 cor. prin repartiție dela popor, 100 cor. ajutor dela Preaven. Consistor arhidiecezan, iar restul din ajutorul de stat votat, având a se cere numai lichidarea după alegere. Cvarțir in edificiul școlii și grădina de 1/4 jugăr.

4. **Sântămaria**, cu salariu anual de 1200 cor., din cari 600 cor. dela popor prin repartiție și 600 cor. ajutor de stat votat, având a se cere numai lichidarea lui după alegere. Cvarțir și grădina de 1/4 jugăr sau in locul ei 20 cor.

5. **Tamașa**, cu salariu anual de 1200 cor., din cari 300 cor. dela popor prin repartiție, iar restul de 900 cor. prin ajutor de stat votat, având a se cere numai lichidarea lui după alegere. Cvarțir in edificiul școlii și grădina de 1/4 jugăr.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au a-și înainta cererile conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral in termenul deschis, și au a se prezenta in vre-o Duminecă sau sărbătoare înainte alegătorilor in biserică pentru a cânta și a-și arăta dexteritatea in cântări și tipic și a fi cunoscutei alegătorilor.

Concurenții dela posturile învățătoarești din Cubleșul-român și Dânc au a îndeplini și oficiul de cantor.

Dela concurenții se mai cere, ca să cânte cu școlarii in biserică și să fie in stare a înfrința cor, cu deosebire in parohia Fizeșșânpetru.

Fizeșșânpetru, 19 August 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Ungurașului in conțelegere cu comitetele parohiale.

Pavel Roșca protopresbiter.

Concurs.

Pentru compunerea unui manual corâșpunzător in ce privește instrucțiunea din disciplina teologică „Dogmatica” in institutele teologice ortodoxe-române din patrie, Comisiunea administrativă a Tipografiei arhidiecezane descrie concurs cu următoarele condițiuni:

1. Editura manualului o primește comisiunea administrativă, iar autorului i se va da remunerațiune conform acordului, după coala tipărită.

2. Lucrarea este a se prezenta Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane in Sibiu, până la 1 Ianuarie 1917, in manuscris.

3. Autorii in comitiva, prin care își vor înainta lucrarea, au să indice condițiunile pelângă cari sunt aplicați a da in editura comisiunii manualul.

4. Lucrarea să fie scrisă legibil, fără corecturi, in formă de cvart.

Sibiu, din ședința comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane, ținută la 12 August, 1915. (156) 2—3

Ioan Mețianu Dr. George Proca arhiepiscop. secretar.

Nr. 473/1915 protopresb. (155) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III. **Boereni**, din protopresbiteratul „Cetatea-de-piatra”, in cf. cu înaltul ordin consistorial din 16 Iunie s. c. Nr. 5817 Bis. se publică de nou concurs din oficiu cu termenul de 30 zile dela prima publicare in „Telegraful Român”.

Venitele din această parohie sunt cele datorite in coala B. de congruă.

Reflectanții să-și înainteze cererile de concurs cu documentele necesare subsemnatului oficiu in termenul deschis și să se prezenteze in parohie cf. §. 33 din Reg. p. parohii.

Lăpușul-unguresc, la 1 Iulie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-piatra”.

Andrei Ludu protopop.

Nr. 263/1915. (153) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III **Glod** prin aceasta se publică din oficiu nou concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare in „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunute cu acest post sunt cele fasonate in coala B. pentru congruă.

Reflectanții să se prezinte in comună spre a se face cunoscutei poporului, iar cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu, observând prescrierile Regulamentului pentru parohii și termenul pus.

Geoagiu-Algyógy, 23 Iunie v. 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al Geoagiului.

Ioan Popovici protopop.

Nr. 285/1915. (154) 2—3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunii consistoriale Nr. 2739 Bis — 1915 se publică din nou concurs pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Nadăsa-română**, cu termenul de 30 zile dela prima apariție in „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunute cu acest post sunt cele fasonate in coala B. pentru întregirea venitelor parohiale dela stat.

Concurenții vor așterne in termenul arătat, cererile la subsemnatul oficiu, având a se prezenta într-o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a cânta, predica ori celebra.

Reghin, 27 Iunie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Reghinului.

Vasile Duma protopresbiter.

Nr. 470/1915. (151) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea post. II-lea de învățător la școala din **Șirnea** se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare in foaia oficioasă „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunute cu acest post sunt:

1. Dela comuna bisericăscă 100 cor., restul dela stat, asigurat prin rescriptul ministerial Nr. 56,303/1914.

2. Cuartir și grădina in natură, eventual relut de cuartir,

Învățătorul ales, pe lângă celelalte îndatoriri impuse de regulamentul școlar, este obligat să formeze cor cu elevii de școală și cu aduții; să fie cântăret bun, in Dumineci și sărbători, când nu este ocupat cu corul să cânte regulat cântările din strană, să instrueze și in școala de repetiție fără altă remunerație.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare in termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și înainte de alegere a se prezenta poporului in biserică spre a-și arăta dexteritatea in cântări.

Oficiul protopresbiteral al Branelui in conțelegere cu comitetul parohial concernat.

Ioan Hamsea protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 656/1915. (150) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela infrascrisele școli populare din protopresbiteratul Clujului, prin aceasta se deschide concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare in „Telegraful Român” și anume:

1. **Bontida**, salariu de 800 cor. dela popor, cvartir liber in edificiul școlii cu grădina de legumi. Intregirea se va cere dela stat.

2. **Butene** salariu de 516 cor. dela popor, cvartir liber in edificiul școlii, grădina de legumi și 25 cor. relut de lemne. Intregirea votată se va lichida dela stat pe baza documentelor celui ales.

3. **Măguri**, salariu de 1200 cor. din care 260 cor. din cassa foștilor urbarialști, iar restul de 940 cor. dela popor. Cvarțir liber in edificiul școlii și lemne de foc.

4. **Mănășturul-unguresc**, salariu 600 cor. din repartiția dela popor, cvartir liber in edificiul școlii cu grădina de legumi. Intregirea se va cere dela stat.

5. **Nadișul-român**, salariu 406 cor. din repartiția dela popor, cvartir liber in edificiul școlii și 8 cor. relut de lemne. Intregirea e asigurată cu ajutor de stat ce s'a votat, dacă învățătorul va corâșpunde recerintelor.

6. **Rogojel**, 600 cor. ca salariu din repartiția dela popor, cvartir liber in edificiul școlii și lemne de foc. Intregirea se va cere de la stat.

7. **Someșfalău**, cu salariu de 600 cor. dela popor, cvartir liber in edificiul școlii cu grădina de legumi. Intregirea de 600 cor. dela Consistor.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi, au a-și așterne supliciele subsemnatului oficiu in termenul susințit, fiind instruite conform normelor in vigoare, și a a se prezenta înainte de alegere la biserică in vre o Duminecă sau sărbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 12 August 1915.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. in conțelegere cu comitetele parohiale.

Tulin Roșescu protopresbiter.

Nr. 262/1915. (152) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III **Almașul mic** cu filia **Bunești** orin aceasta se publică nou concurs din oficiu cu termenul de 30 zile dela prima apariție in „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunute cu acest post sunt cele fasonate in coala B. pentru întregirea dela stat a dotațiunii preoțești.

Cererile de concurs să se înainteze la subsemnatul oficiu in termenul deschis, iar reflectanții — cu observarea prescrierilor Regulamentului pentru parohii — să se prezinte in comună pentru a se face cunoscutei poporului.

Geoagiu-Algyógy, 23 Iunie v. 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al Geoagiului.

Ioan Popovici protopop.

Nr. 451/1915. (157) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune, de nou sistemizat pe lângă veteranul paroh **George Tăuțan** din comuna bisericăscă **Ruha Agriș de c.** II se publică concurs cu termenul de 30 zile dela prima inserare in „Telegraful Român”.

Emolumentele:

a) Jamătate din porțiunea canonică, din birul preoțesc, din zilele de lucru și din venitele stolare, fasonate in coala B.

b) Locuința in natură in casele parohiale.

Datorințele: capelanul va fi dator a îndeplini toate sfacerile parohiale in conțelegere cu parohul.

Reflectanții își vor așterne petițiile lor concursuale instruite conform normelor in vigoare pentru parohii de clasa II-a in termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu prealabila înconvințare, se vor prezenta in comună spre a-și arăta dexteritatea in serviciile preoțești și respective a face cunoștința cu poporul.

Turda, 14 Iulie 1915.

Oficiul protopresbiteral in conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Murășianu protopresbiter.

Doi băieți

se primește ca învățăcei in franzelăria lui **Stefan Moga, Sibiu, Bahngasse 1.**

(146) 3—3

In editura comisiunii administrative a **Tipografiei arhidiecezane a apărut:**

Biblia mică

sau **părți alese din sfânta scriptură, testamentul vechiu și testamentul nou**, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitei Sale Domnului **Ioan Mețianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și metropolit al românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania.

Format plăcut 8° pe 272 pagini, cu următorul cuprins:

- A. Testamentul vechiu.
  1. *Intâia carte a lui Moise. Facerea lumii.* Păcatul lui Adam și al Evei. Pedepșa lor. Făgăduința Mesiei. Ucidera de frate a lui Cain. Următorii lui. Vestirea poporului. Facerea corabei. Popolul se începe. Popolul se sfârșește. Avraam primește in cortul seu pe ingeri, cari îi făgăduiește fiu din Sara și i-se descopere perirea Sodomei. Isav și Iacob. Căsătoria lui Iacob. Iosif din pișmă se vinde de frați săi. Iosif prin tălcuirea visurilor lui Faraon se înalță la cinstea de Voevod. Călătoria lui Iacob in Egipt la fiul său Iosif.
  - II. *A doua carte a lui Moise. Egipt.* Nașterea, creșterea, fuga și căsătoria lui Moise. Așezarea mielului Paștilor. Moartea celor întăiu născuți, începutul egiptului. Sevărșirea egiptului. Perirea egiptenilor in marea roșie. Moise primește sfintele zece porunci ale lui Dumnezeu. Intocmirea meseriașilor. Serbarea Sămbetei. Talele legii.
  - III. *A treia carte a lui Moise. Leviticon.* Sfințirea preoților. Tălcuirea celor zece porunci și a altor legi.
  - IV. *A patra carte a lui Moise. Numerile.* Va-lean vrea se blasteme pe Israeliteni. Asina lui vorbeste. Legea despre bunurile de moștenire. Iisus Navi se pune in locul lui Moise povătuitor poporului.
  - V. *A cincea carte a lui Moise. A doua lege.* Repetirea celor zece porunci ale lui Dumnezeu. Moise predă diragtoria sa, și așază pe I sus fiul lui Navi in locul său. Moartea lui Moise și ce urmează după aceea.
  - VI. *Cartea lui Iisus Navi.* Israel trece cu urme neudate prin Iordan. Cuprinderea și risipirea cetății Ierihorului.
  - VII. *Cartea judecătorilor lui Israel.* Vitejia procoței Deborei, a lui Varac și a lui Iail. Învingerea lui Gedeon asupra lui Madiam. Vitejia, nunta și găcitura lui Samson.
  - VIII. *Cartea I-a a împăraților.* Înălțarea lui Samuil. Moartea lui Eli și a nilor lui. Ungerea lui Sacl de împărat. Lupta lui David cu uriașul Goliat.
  - IX. *Cartea II-a a împăraților.* Ungerea lui David de împărat.
  - X. *Cartea III-a a împăraților.* Căsătoria, rugăciunea și judecata lui Solomon. Biserica lui Solomon. Iie ucide pe preoții lui Vaal.
  - XI. *Cartea IV-a a împăraților.* Cele cinci minuni ale lui Eliseu. Neeman se curăță de boală.
  - XII. *Cartea lui Iov.* Nenorocirea și răbdarea lui Iov.
  - XIII. *Psaltirea.* Cântarea lui David când a scăpat din mâna lui Saul.
  - XIV. *Pildele lui Solomon.* Lada înțelepciunii in vicața omenescă. Lada muiirii muncitoare.
  - XV. *Eclesiastul lui Solomon.* Toate și au vremea lor. Mijloacele fericirii.
  - XVI. *Eremia.* Vedenia despre smochine.
  - XVII. *Daniil.* Daniil tălcuiește visul lui Navuhodonosor. Scăparea din groapa leilor.
  - XVIII. *Prorocul Iona.* Chemarea, neascultarea și pedepșa lui Iona. Rugăciunea lui Iona pentru scăpare.
  - XIX. *Tovie.* Rugăciunea bătrânului Tovie, a Sarei și ascultarea rugăciunii lor. Voia din urmă a lui Tovie și sfătuire către fiul său.
  - XX. *Iudita.* Iscusitul îndemn și bunul sfat al Iuditei către bătrânii poporului. Tăierea capului lui Olfir. Mulțămita Iuditei și a poporului ei.
  - XXI. *Cartea înțelepciunii lui Solomon.* Rugăciunea către Dumnezeu pentru înțelepciune.
  - XXII. *Cartea înțelepciunii lui Iisus fiului lui Sirach.* Despre ascultarea pruncilor către părinți, și despre adevărata smerenie. Lada femeilor bune, și mustarea celor rele.
  - XXIII. *Cărățile Macaveilor.* Despre nedumnezeirea și tirănia lui Antioch. Despre statornicia celor șapte frați Macavei și a mumei lor.

B. Testamentul nou. Nașterea lui Ioan Botezătorul. Bunavestire. Nașterea lui Iisus. Intimpinarea Domnului. Magii dela răsărit. Fuga la Egipt. Botetul lui Iisus. Ispitirea lui Iisus. Nunta din Cana. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbănogul dela lacul Vitezda. Cuvântarea de pe munte. Învierea tinarului din Nain. Învierea fetei lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbu ui din naștere. Samarineanul cel îndurat. Cina cea mare. Fiul cel rățăcit. Bogatul și Lazăr cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Învierea lui Lazăr. Intrarea in Ierusalim. Cina cea de taină. Iisus in grădina Getsimani. Iisus înainte Arhiepiscop. Patimile, răstignirea, moartea, înmormântarea lui Iisus.

Se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată solid și frumos cu 2 cor. Revanzătorilor li se dă rabat 15%.

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină in catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști in față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și in dos, foile aurite, cu copeii, in o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar in dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copeii, in o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiaș legătură, in față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar in dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copeii, in o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată in piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copeii, cu cutie de păstrat **38 cor.**

Evangelia legată in piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copeii **27 cor.**